

Προς τον Αν. Υπουργό ΥΠΕΝ κ Σ. Φάμελλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2019

Θέμα: Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Επιτροπή ΦΥΣΗ 2000, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, διατυπώνει τη γνώμη της, την οποία εγγράφως σας διαβιβάζω, σε ό,τι αφορά στο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος με τίτλο: «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου».

Η Επιτροπή Φύση 2000 συγκλήθηκε σε συνεδρία την 29.11.2018 και ώρα 11.00 π.μ. στις εγκαταστάσεις του ΥΠΕΝ (Μεσογείων 119, Αθήνα) μετά από πρόσκληση των μελών, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη είχαν ενημερωθεί από τον Πρόεδρο της Επιτροπής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για το περιεχόμενο του σχεδίου Π.Δ., των σχολίων της διαβούλευσης και είχε ζητηθεί η έγκαιρη προετοιμασία απόψεων και σχολίων, αλλά και κατάθεσή τους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο πριν την συνεδρίαση της επιτροπής. Τα μέλη της επιτροπής σχολίασαν, αντάλλαξαν απόψεις επί του συνόλου και επί των άρθρων του σχεδίου Π.Δ. και κατέθεσαν τις απόψεις τους στην τακτική (9η) συνεδρίαση της Επιτροπής την 29.11.2018. Τα μέλη της Επιτροπής επίσης έλαβαν τις έγγραφες παρατηρήσεις Υπουργείων που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή, οι οποίες θα προωθηθούν και υπηρεσιακά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα μέλη της επιτροπής σχολίασαν, αντάλλαξαν απόψεις επί του συνόλου και επί των επιμέρους άρθρων όπως και επί των εγγράφων παρατηρήσεων των Υπουργείων. Η σχετική συζήτηση συνεχίστηκε και στην επόμενη (10^η) συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε την 15.01.2019 και ώρα 11.30 π.μ. στις εγκαταστάσεις του ΥΠΕΝ (Μεσογείων 119, Αθήνα). Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης αυτής τα παριστάμενα μέλη της επιτροπής ολοκλήρωσαν την αναταλαγή απόψεων και διατύπωσαν τό τελικό σχέδιο της γνωμοδότησης της επιτροπής ΦΥΣΗ 2000.

Η επιτροπή στην 8η συνεδρίασή της (30.10.2018) είχε καλέσει την υπεύθυνη χειρίστρια του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος κα Ε. Βασιλάκη (Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, ΥΠΕΝ) η οποία και ενημέρωσε αναλυτικά τα μέλη της επιτροπής ΦΥΣΗ 2000 επί του

Προεδρικού Διατάγματος «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου». Τα μέλη της επιτροπής υπέβαλαν διευκρινιστικές ερωτήσεις στην κα Βασιλάκη και αντάλαξαν απόψεις. Για την καλύτερη προετοιμασία της διατύπωσης της γνώμης της επιτροπής συστάθηκε υποεπιτροπή από τα μέλη της επιτροπής ΦΥΣΗ 2000, Κ. Ντεμίρη, Π. Δεληπέτρου και Σ. Ψρρούδα, οι οποίοι και ετοίμασαν ένα πρώτο σχέδιο κειμένου, το οποίο διανεμήθη στα μέλη της επιτροπής ηλεκτρονικά για να διατυπωθούν απόψεις και σχόλια. Το τελικό σχέδιο συζητήθηκε στην 9η και 10^η συνεδρίασή της (29.11.2018 και 15.01.2019) όπου και ολοκληρώθηκε η διατύπωση γνώμης της επιτροπής ΦΥΣΗ 2000.

Με βάση το σύνολο των απόψεων των μελών της, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια και της ανοικτής διαβούλευσης η **Επιτροπή διατυπώνει κατ' αρχήν θετική γνώμη για το σχέδιο Π.Δ.**

Το σχέδιο Π.Δ. για τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου αποτελεί σημαντική εξέλιξη για την ολοκλήρωση της θεσμικής προστασίας της περιοχής καθώς και καθοριστικό παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξή της. Η Επιτροπή με αφορμή τη γνωμοδότηση επί του παρόντος Π.Δ. εκφράζει την ικανοποίησή της και ευελπιστεί και για την έκδοση των υπολοίπων Π.Δ. για τα οποία έχει ήδη γνωμοδοτήσει και είναι έτοιμα προς έγκριση.

Το προτεινόμενο σχέδιο βασίζεται στην εγκεκριμένη ΕΠΜ (2002) και αξιοποιεί τη γνώση και την εμπειρία του αρμόδιου φορέα διαχείρισης της υφιστάμενης προστατευόμενης περιοχής και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Στήν συνέχεια παρακάτω παραθέτει κάποιες παρατηρήσεις επί συγκεκριμένων άρθρων του σχεδίου, πιστεύοντας ότι μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση του σχεδίου Π.Δ. για τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου.

Παρατηρήσεις επί του σχεδίου Π.Δ.

1. Προτείνεται στο σχέδιο Π.Δ. να συμπληρωθεί ανά ζώνη που ορίζεται πέρα από τον χαρακτηρισμό αυτής της περιοχής (π.χ. απολύτου προστασία, προστασίας της φύσης, κοκ) και κάποιο όνομα - τίτλος της περιοχής (π.χ. εκβολές Γαλλικού ποταμού, δέλτα Αξιού, κοκ) ώστε η ανάγνωση του Π.Δ. να είναι πιο εύκολη και οι προβλέψεις κατανοητές από τον κάθε ενδιαφερόμενο αναγνώστη.
2. Κρίνεται ότι θα πρέπει να διερευνηθεί και να επιβεβαιωθεί πριν την οριστική προώθηση του διατάγματος πότε προβλέπεται σύμφωνη και πότε απλή γνώμη του Φορέα Διαχείρισης.
3. **Άρθρο 3 ζώνη II / ΠΠΦ Α & Β**

Η βόσκησις στις πλημμυρικές κοίτες απαγορεύεται βάσει του Ν.Δ. 3881/1958 «Περί Έργων Εγγείων Βελτιώσεων». Συγκεκριμένα βάσει του αρ.38 «Περιορισμοί και απαγορεύσεις» και την παρ1. «1. Απαγορεύεται η, άνευ εγκρίσεως των διοικούντων τα έργα αξιοποιήσεως Οργανισμών ή Υπηρεσιών εντός της περιοχής της δικαιοδοσίας αυτών, εκτέλεσις οιασδήποτε έργων και εργασιών, δυναμένων να διαταράξωσι τας ροάς ή να προκαλέσωσι βλάβας των έργων. Ειδικώτερον άνευ της ως άνω εγκρίσεως απαγορεύεται: ...» περ.γ «...γ. Η καλλιέργεια της κοίτης των πλημμυρών και των αναχωμάτων των ποταμών ή οιασδήποτε φυσικών ή τεχνητών αποχετεύσεων, ως και η επ' αυτών βοσκή.».

4. Άρθρο 3 ζώνη II/II.2.στ. ΠΦΑ6

Το παρατηρητήριο Αγαθούπολης βρίσκεται στο προσχέδιο ΠΔ σε λάθος ζώνη. Συνεπώς, να αφαιρεθεί η παράγραφος 1 «1.Επιτρέπεται η συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του πέτρινου παρατηρητηρίου και των δύο ξύλινων περιπτέρων που βρίσκονται στον υγρότοπο της Νέας Αγαθούπολης» και να μεταφερθεί στη ζώνη IV ΑΔ1 «Περιοχές Προστασίας Οικοσυστημικών Υπηρεσιών και Αγροτικών Δραστηριοτήτων». Να διορθωθεί κατ' επέκταση και η αντίστοιχη αρίθμηση μετά την αλλαγή στο II.2.στ.

5. Άρθρο 3 ζώνη IV/IV.1

Η παράγραφος 4 έρχεται σε αντίφαση με άρθρο 7 «Γενικές διατάξεις», παρ. 9.α.

Στην παράγραφο 4 μετά το ανεξαρτήτως να προστεθεί το «κατηγορίας περιβαλλοντικής κατάταξης».

Η παράγραφος 11 έρχεται σε αντίφαση με άρθρο 7 «Γενικές διατάξεις», παρ. 9.α.

Στην παράγραφο 11 μετά το «ευρύτερη περιοχή.» να προστεθεί το εξής «...,ανεξαρτήτως κατηγορίας περιβαλλοντικής κατάταξης».

6. Άρθρο 3 παρ. 1

Προτείνεται να επαναδιατυπωθεί το σημείο του άρθρου 3 παρ. 1.1.-1.και αντί της διατύπωσης: «Οι περιοχές αυτές υπόκεινται σε αυστηρή φύλαξη από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε συνεργασία με το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης» να αντικατασταθεί ως εξής: «Το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης για την εκπλήρωση του έργου του, συνεργάζεται με τις αρμόδιες Υπηρεσίες για την αυστηρή φύλαξη των περιοχών αυτών».

7. Άρθρο 4. παρ. 5

«Βόσκησις και Κτηνοτροφία». Η παρ. 5 σύμφωνα με την οποία «Επιτρέπεται μόνο στις ζώνες ΑΔ η ίδρυση και λειτουργία επιχειρήσεων επεξεργασίας ζωικών προϊόντων, όπως τυροκομεία και αλλαντοποιεία, εντός ή σε όμορο ακίνητο με τις εγκαταστάσεις των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων για την επεξεργασία αποκλειστικά ομοειδών προϊόντων ιδιοπαραγωγής» έρχεται σε αντίφαση με το άρθρο 7 «Γενικές Διατάξεις» και συγκεκριμένα με την παρ. 9.α.

8. Άρθρο 4 παρ. 8

Η Επιτροπή Φύση μετά και την εισήγηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επισημαίνει ότι θα πρέπει να προβλεφθεί εξαίρεση από τις σχετικές διατάξεις της βόσκησης από νεροβούβαλα και να οριστεί ότι επιτρέπεται αποκλειστικά σε ορισμένη ζώνη του Εθνικού Πάρκου και συγκεκριμένα στις εκβολές του Γαλλικού Ποταμού, που αποτελεί το κατάλληλο ενδιαίτημα για το είδος, με βάση εκπόνησης μελέτης επίδρασης της βόσκησης στη βλάστηση και τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου.

Παράλληλα, πρέπει να απαγορευτεί κάθε ενέργεια ή έργο που θα συμβάλει στην επέκταση ή εντατικοποίησή της δραστηριότητας αυτής (π.χ. είσοδος ζώων από άλλες περιοχές).

Η φυλή του ελληνικού νεροβούβαλου έχει ενταχθεί στον κατάλογο των φυλών της Ε.Ε που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν και από το 2002 τηρείται μητρώο- Γενεαλογικό Βιβλίο του ελληνικού βούβαλου και των ιδιοκτητών τους στη χώρα μας από το Κέντρο Ζωικών Γενετικών Πόρων Θεσσαλονίκης. Από το 2000 στα πλαίσια εφαρμογής των προγραμμάτων διατήρησης σπάνιων φυλών, δίνονται οικονομικές ενισχύσεις στους κατόχους των ζώων αυτών ως κίνητρο για τη διατήρησή τους.

Για τα νεροβούβαλα ως ιδιαίτερο είδος και μέχρις ότου εκπονηθεί η προαναφερόμενη μελέτη, επιτρέπεται η βόσκηση, η εγκατάσταση, καθώς και η τυχόν κατασκευή πρόχειρων εγκαταστάσεων χωρίς να απαιτείται η τήρηση αποστάσεων από τις όχθες, μετά από σύμφωνη γνώμη του Φορέα Διαχείρισης της Προστατευμένης Περιοχής. Η εγκατάσταση όλων των νέων μονάδων θα πρέπει να υπόκειται στις διαδικασίες χωροθέτησης και περιβαλλοντικής αδειοδότησης από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και μετά από σύμφωνη γνώμη του Φορέα Διαχείρισης. Επίσης θα πρέπει να απαγορεύεται η διάθεση των αποβλήτων τους σε υδάτινους αποδέκτες.

9. Άρθρο 5 παρ. 3β

Το «αρμόδια Δ/ση Δασών Θεσσαλονίκης» προτείνεται να αντικατασταθεί ως εξής: «κατά τόπο αρμόδια για τις αναδασώσεις δασική υπηρεσία».

10. Άρθρο 7 παρ. 9.α

Επειδή η παράγραφος αυτή έρχεται σε αντίφαση με άλλες προβλέψεις του σχεδίου Π.Δ. (βλ. παραπάνω σημεία 3 και 4), προτείνεται η παρ.9.α. να τροποποιηθεί ως εξής: «Δεν επιτρέπεται αλλαγή χρήσης σε ιδιοκτησίες που εξυπηρετούνται από το υφιστάμενο αρδευτικό δίκτυο και έχουν γεωργική χρήση, πλην της δημιουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.»

11. Άρθρο 7. παρ. 20

Προτείνεται να αφαιρεθεί η φράση «... ως προϊόντα ονομασίας προέλευσης» ώστε να μην δημιουργείται σύγχυση ή και περιορισμοί ως προς το σε ποια διαδικασία δύναται να παρέχει τη σχετική διαβεβαίωση παραγωγής προϊόντων από εκτάσεις εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου.

12. Άρθρο 9

Προτείνεται οι περιοχές Natura 2000 που είχαν συμπεριληφθεί στην ΚΥΑ του 1998 και εξαιρούνται του παρόντος ΠΔ, να μην ενταχθούν μόνο στις γενικές διατάξεις του αλλά

και στις ειδικές. Ειδικότερα, υπογραμμίζεται ότι οι εν λόγω περιοχές θα πρέπει να ενταχθούν στις προτεινόμενες ζώνες του Εθνικού Πάρκου, καθώς για τις περιοχές με κωδικούς GR1220002, GR1220007 και GR1250004, που σημειωτέον περιλαμβάνονταν στην ΚΥΑ του 1998, ο καθορισμός των ορίων, πραγματοποιήθηκε με μελέτη του ΥΠΕΧΩΔΕ το 1992, ενώ έχει συνταχθεί και η σχετική ΕΠΜ το 2002. Επομένως, κακώς εξαιρέθηκαν αυτές οι περιοχές καταρχήν από την ΚΥΑ του 2009 και σήμερα πλέον από το εξεταζόμενο σχέδιο Π.Δ. Περαιτέρω για τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό GR 1220010 [ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ], έκταση που προστέθηκε και αφορά τον άνω ρου του Αξιού, και αυτή δύναται νομίμως να ενταχθεί στο Εθνικό Πάρκο βάσει του άρθρου 19 παρ. 3. 1 & 4.2 του ν. 1650/1986 ως περιοχή εξέχουσας οικολογικής σπουδαιότητας που είναι προφανής εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ και, άρα, δεν απαιτείται υποχρεωτικά ΕΠΜ. Τονίζεται δε επιπλέον, ότι η μη συμπερίληψη ζωνών του δικτύου NATURA 2000 [ΕΖΔ και ΖΕΠ] στο Εθνικό Πάρκο, παραβιάζει το ενωσιακό δίκαιο, καθόσον το άρθρο 9 του σχεδίου ΠΔ προβλέπει την προστασία τους βάσει των γενικών διατάξεων του άρθρου 7 και όχι βάσει της θέσπισης συγκεκριμένων, αναγκαίων και ενδεδειγμένων μέτρων διατήρησης, ως όφειλε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 6(1) της Οδηγίας 92/43.

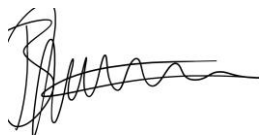
13. Άρθρο 11 παρ. β

«...και να κριθεί από τις αρμόδιες αρχές και το φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου...μέχρι την υποβολή δικαιολογητικών».

Η εκπρόσωπος της Δ/σης Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Πάρκων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης εξέφρασε την αντίρρησή της στο ανωτέρω απόσπασμα επικαλούμενη την ισχύουσα αδειοδοτική νομοθεσία.

Εκ μέρους της επιτροπής ΦΥΣΗ 2000

Ο Πρόεδρος της επιτροπής

Δρ Β. Λυκούσης